

Čo ak bol celý váš život klamstvo?

VOLÁM SA **ANNA**

LIZZY BARBER

Ljndeni

Volám sa Anna

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Lizzy Barber

Volám sa Anna – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

Ljndeni

**VOLÁM SA
ANNA**

LIZZY BARBER

**VOLÁM SA
ANNA**

Ljndeni

Copyright © Lizzy Barber, 2019
Translation © Tamara Chovanová, 2019
Translation of poems © Jana Bálíková, 2019

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-1520-1
ISBN e-knihy 978-80-566-1558-4 (1. zverejnenie, 2020)

Venujem mame za všetky detské encyklopédie
a za to, že bola mojou encyklopédiou od A do Z.

*Akoby mozog rozštiepil sa,
myšlienky nešli dohromady.
Šev za švom som ich chcela spojiť,
nedala som si s nimi rady.*

Emily Dickinsonová

Pozoruje jej siluetu, ako pretína úsvit, kým sa celkom ne-
stratí na obzore. Prstami akoby sa chcel prežehnať, odtisol
si zo slúch neposlušný sivý vlas a prihľadil si biely ľanový
oblek.

Za ním je chaos.

Počuje ich stony, nedôstojné volanie o pomoc, prosia ho,
aby ich viedol, riadil.

Ale aspoňže on je nepoškvrnený.

Keď nastavil bradu svetlu, na perách mu zasvietil
úsmev akoby ozvena vychádzajúceho slnka. Pretože on
sa tak ľahko nedá pošpiniť.

Nech zmizla kamkoľvek, nájde ju.

Nech je kdekoľvek, bude si ho pamätať.

ANNA

1

Špina vie preniknúť do najmenších škár. Možno si myslíte, že tam nič nie je, ale nakoniec sa vždy nájde.

Zdvihnem prsty cez chladnúcu vodu vo vani a pozriem si na nechty, hľadám neviditeľné čiastočky prachu, ktoré nikdy nenájdem, zato mama sa na ne neomyľne zamerala. V duchu si nacvičujem slová, ktoré som si toľko rás šepkala, až ich vidím napísané na viečkach, keď zatvorím oči.

Dnes mám osemnásť narodeniny a prvý raz mám klamem.

Rozhodla som sa dať si upokojujúci kúpeľ v nádeji, že mi pomôže zbaviť sa napätia. Ale ani vo vani nedokážem vytesniť zvyšky roztriešteného spánku. Duch z môjho sna sa vznáša na hladine vody, ten sen ma mátal už aj predtým a prichádzal čoraz častejšie, ako rástla moja úzkosť, jeho zakrádajúce sa prsty sa za mnou načahujú v tých najzvláštnejších chvíľach. Ten sen sa mi zdá taký skutočný, až by som prisahala, že to nie je len sen.

Teraz mi poklopkal po pleci a stočil sa, unikal mi z dosahu. Vír žiarivých farieb. Smiech, hudba. Tvár s rozmaza-

nými črtami. A hlas, ktorý ma volá. Viem, že ma hľadajú, ale niečo nie je v poriadku, nevolajú moje meno.

Vytiahnem zátku a voda okolo mňa začne víriť, má mliečnu farbu od zvyškov peny s vôňou broskyne. Ticho v kúpeľni prenikne môj hlas, hoci si nie som istá, či je skutočný, alebo ho počujem len v duchu. „Nie, volám sa Anna.“

Voda vyteká z vane, ale sen zostáva.

V spálni sa rozhliadnem. Pozriem na bavlnené závesy, vždy sú zatiahnuté, hermeticky zapečatené pred vonkajším svetom. Bielizník z borovicového dreva, jeho obsah je skromný a jednoduchý. Kríž na stene, pod tými pozornými údmi každý večer odriekam modlitby. Posteľ. Stolička. Tieto veci – drobné predmety každodennej potreby – mi dávajú pocit bezpečia. Hovoria mi, že som doma a som šťastná, keď ma pamäť chce presvedčiť, že to tak nie je.

To meno.

Nakuknem pomedzi závesy a vystrčím bradu do denného svetla, dovoľím, aby zmylo posledné zvyšky nepokojnej noci. Je ďalšie krásne ráno v alachuaskom okrese. Spomeniem si na svoju obľúbenú nábožnú pieseň *Svitlo ráno* a pohmkávam si úvodné tóny, zatiaľ čo si ustielam posteľ, ukladám nočnú košeľu pod vankúš, dám si záležať, aby bolo všetko úhľadné, precízne. Keď je všetko na svojom mieste, natiahnem si džínsové šaty, lebo viem, že mama ich má najradšej, a rozpustím si vlasy zviazané do uzla, na kraji vlhké od vody z kúpeľa.

„Všetko najlepšie,“ poviem dievčaťu v zrkadle, keď rozčesávam hrebeňom pomotané pramene. „Dnes máš osem-

násť rokov.“ Dievča mi opätuje úsmev, zvedavé, neisté, a nie prvý raz sa ho spýtam, či som pekná.

Raz som sa to spýtala mamy a ona len pokrútila hlavou a slabo sa zasmiala. Nie kruto, len zamietavo. „Pýcha je hriech, Anna. Všetky sme pekné, lebo sme darom Božím.“ Nikdy viac som sa jej to nespýtala.

Zdá sa mi, že som celkom pekná. Hoci tvár mi pripadá trochu príliš okrúhla, nemám na nej nijaké vyrážky ani škvrny. Nikdy som nemusela mať na zuboch strojček, čo je dobre, lebo mama nemá rada nášho zubára. Oči mám jasné, svetlohnedé, nie žiarivo modré ako mama, tie oči jej závidím. Vlasý mám farby mokrého piesku, ale v lete sa v nich vždy zjaví blond pramene. Padajú mi na plecía ako hrubý záves. Niektoré spolužiačky, takzvané hviezdy školy, si odfarbujú vlasý peroxidom na blond a dajú si ich strihať vrstvomito, ale viem, že aj keby som si ich chcela odfarbiť, mama by mi to v nijakom prípade nedovolila.

Mama hovorí, že by sme mali byť spokojní s tým, čo nám Boh nadelil.

Keď som oblečená, zbehnem dolu schodmi a v duchu si opakujem rad slov: *Ideme na túru do Ocalského národného lesa, urobíme si piknik*. Hrdlo sa mi zovrie, ťažko preglg-nem. *Les. Túra. Piknik*. Nič viac.

Keď idem za mamou, z kuchyne sa rozlieha jej hlas. Pospevuje si, čo znamená, že má dobrú náladu. Rada spieva, hoci má tenký hlások a niekedy znie trochu monotónne. Ale vždy mám radšej zbor bez hudobného sluchu než jednu tichú mamu, ktorá nespieva.

Kuchyňu mám najradšej z celého domu. Sú v nej veľké sklenené dvere s výhľadom na zadný dvor, jediné dvere, ktoré nie sú zastreté závesmi, takže dnu preniká denné

svetlo. Na veľkom farmárskom stole vždy stojí váza s čerstvými kvetmi, ktoré vypestovali mamine ruky. Dnes sú tam tulipány, ružové, červené a žlté, ich zovreté lupienky akoby už-už chceli vyjaviť tajomstvá. Na odľahlej stene vedľa starožitných pendloviek, ktoré pred rokmi zastali a ani jedna z nás ich nevie opraviť, sú čiarky ceruzkou, označujúce, ako som rástla od svojich troch rokov, keď sme sa sem presťahovali, až do minulého roka – meriam meter šesťdesiat a zdá sa, že už neporastiem. Mama je vyššia, bosá musí merať aspoň meter sedemdesiat, ale stále sa hrbí, akoby sa bála, že tá výška ju robí nápadnou.

„Dobré ráno, mami!“ zvolala som v nádeji, že som správne odhadla jej náladu. Obráti sa ku mne, venuje mi svoj najlepší pokus o úsmev – ktorý si šetrí na dobré dni – a som rada, že mám pravdu.

Otvorí sa mi. „Dobré ránko, milá Anna.“

Podídem k nej a vdýchnem známú vôňu levanduľového mydla a lyzolu. *Čistý domov a čisté telo sú prvé kroky k čistej duši.* Podľa tej vône by som našla mamu aj so zatvorenými očami v preplnenej miestnosti. Najradšej by som sa jej vrhla okolo krku a pobožkala ju na líce, ako to robia iné dievčatá, ale viem, že to by sa jej nepáčilo.

Namiesto toho ma mama drží pred sebou a cítim, ako si ma obzerá, odhaduje. Pohľadom pátra po náznaku hriechu alebo znečistenia. Pustí ma a spokojne prikývne. Spustím ruky po bokoch. Prešla som skúškou. „Všetko najlepšie k narodeninám, srdiečko moje. Nech ťa Pán požehná a je ti dobre.“ Keď sa takto uspokojí, svet je v poriadku.

Ukáže na vitamíny na stolíku a ja ich poslušne užijem, zapijem ich vodou čakajúcou v pohári. Odtiahne od kuchynského stola stoličku, naznačí mi, aby som si sadla. Po-

slúchnem, počujem štuknutie hriankovača a viem, že to musia byť znova mrazené vafle. Mama nerada varí, zato je veľmi maškrtná.

Položí predo mňa tanier s obdĺžnikovým plátkom, kúskom masla a javorovým sirupom, pomaly sa vpíjajúcim do každej štvorcovej priehlbinky. Niekedy mám pocit, akoby mama chcela aj mňa zamraziť, aby som navždy zostala jej malým dievčatom. „Ďakujem, mami,“ poviem rýchlo a zdvihnem ruku, že vezmem príbor.

„Anna.“

Vidlička mi zavisla vo vzduchu. Položila som ju na stôl, vafle som sa ani nedotkla, uvedomila som si chybu. Ani na osemnástu narodeninu nemožno zabudnúť na modlitbu. Spojím ruky, skloním hlavu, zatiaľ čo mama si sadne oproti a začne hovoriť.

„Bože, ďakujeme ti za všetko, čo nám dávaš, za jedlo, ktoré máme pred sebou, za strechu nad našimi hlavami. Pomôž nám prežiť život s vďakou a Božou milosťou a vždy pamätať na to, že kým ťa máme v srdciach a žijeme čisto, ukážeš nám správnu cestu. Amen.“

„Amen,“ zamrmlám do dlaní, krotká ako vždy, potom otvorím jedno oko a pozerám. Mama má oči prižmúrené, vedela som, že ich zatvorí a bude pokračovať v tichej tajnej modlitbe, ktorou vždy pokračuje sama pre seba, s perami stisnutými do tenkej, zbožnej čiary. Nikdy som sa nespýtala, za čo sa modlí, neodvážila som sa.

Prv než sa pustíme do jedla, obe zdvihneme vidličku, podržíme ju vo svetle a starostlivo ju vyutierame obrúskom. To isté urobíme s nožikom, dôkladne z neho odstránime aj tú najmenšiu špinu. Mama to vždy urobí prvá, ja po nej. Prv než opriem príbor o tanier, čakám na jej zna-

menie – mierne nakloní hlavu a ledva počuteľne zahmká. Keď sa jej nôž dotkne okraja taniera, môžem začať.

Som taká rozrušená, že ledva zvládnem štvrtinu porcie. Žalúdok sa mi skrúca, zatiaľ čo kyslý pomarančový džús, ktorý mama nalieva zo škatule, buble na vaflovom ceste. Usilujem sa všetko zjesť, viem, čo si mama myslí o vyhadzovaní jedla, pri každom hlte cítim pod zubami chrapčanie cukru. Zbadá, ako naháňam kúsok vafle po tanieri a rýchlo ho prehltnem poliaty sirupom a maslom.

„Skvelé. Ďakujem, mami.“

„Dobre.“

Aby som jej dokázala, že mi chutí, načiahla som sa ponad stôl, vzala som krčah s javorovým sirupom a zaliala zostávajúcu vafľu. Sirup vsiakol do cesta a vafľa je taká presladená, až takmer zvráštim tvár, ale sirup mi pomôže ľahšie prehltnúť jedlo.

Keď na našich tanieroch zostanú iba omrvinky, mama ma prekvapí a položí pred mňa balíček úhľadne a jednoducho zabalený v modrom papieri. Nenútené sa naň pozriem, ale mama ma povzbudí kývnutím hlavy. „Odbaľ to.“

Okolo narodenín zvyčajne nerobí veľký rozruch. Opatrne odlepím lepiacu pásku a pritom si uvedomujem mamin pozorný pohľad. Zazriem krémové jutové plátno, ktoré vykúka z balíčka. Je to vankúš, dokonalý štvorec, a viem, že ho ušila mama – vpredu sú starostlivo, výrazne vyšité slová: *O toto dieťa som prosila a Pán splnil moju prosbu. Prvá kniha Samuelova 1, 27.*

„Ach, mama,“ vzdychla som a obracala som vankúš v rukách. „Ďakujem.“

„Ďakujem za teba Pánovi, Anna.“ Pozrie na fotku na stene, jednu z mála, ktoré máme v dome – moji rodičia vo